

Utbildningsnämnden

Tjänsteskrivelse - Remiss från Utbildningsdepartementet - Nya regler för skolor med konfessionell inriktning (SOU 2019:64)

Förslag till beslut

Att utbildningsnämnden fattar beslut i enlighet med tjänsteskrivelsen och överlämnar det till utbildningsdepartementet som svar på remissen.

Ärendebeskrivning

Gävle kommun är remissinstans för betänkandet från Utbildningsdepartementet, utredningen om konfessionella inslag i skolväsendet (SOU 2019:64). Kommunstyrelsen har 2020-02-17 skickat remissen till utbildningsnämnden att besvara med ett yttrande på Gävle kommuns vägnar. Utbildningsdepartementet ska ha yttrandet senast 2020-05-11.

Förslag på definitioner

Gävle kommun anser att det är positivt att en genomgång av definitionerna kring undervisning och utbildning görs och tydligt relateras till definitionerna kring konfessionella inslag, konfessionell inriktning och icke-konfessionell inriktning. Gävle kommun har, i likhet med andra kommuner, svårt att med relation till konfessionella inslag dra en tydlig gräns mellan utbildning och undervisning. Den förändring av definitionen på undervisningen som utredningen föreslår har karaktären av en redaktionell ändring.

Definitionen av konfessionella inslag som utredningen föreslår är tydlig och avgränsad. Gävle kommun ställer sig bakom förslaget.

Förslag som rör ägar- och ledningsprövningen

Utredningen föreslår att komplettera den nuvarande ägar- och ledningsprövningen med en fördjupad prövning av demokrativillkor. Utredningen ser den fördjupande prövningen, prövningen av demokrativillkor, som ett andra steg i en tvåstegsprövning. Utredningen konstaterar att det går att göra en fördjupad prövning av förmågan att följa värdegrunden genom de nuvarande reglerna. Gävle kommun anser, på samma sätt som utredningen, att det går att pröva en enskilds förmåga att följa värdegrunden genom de nuvarande reglerna och i de allra flesta fall borde vara en tillräcklig prövning.

Gävle kommun anser att utredningen istället för att föreslå att en fördjupad prövning ska göra istället borde föreslå ett förtydligande som ger uttryckligt stöd för möjligheten att kontrollera värdegrunden. Gävle kommun ser svårigheter för en enskild kommun att genomföra den fördjupade prövning som utredningen föreslår.

Gävle kommun vill även föreslå följande alternativ: Ägar- och ledningsprövningen görs av Skolinspektionen som inhämtar yttranden från berörd kommun på samma sätt som vid ansökan om godkännande av huvudman vid gymnasieskolan. Med ett sådant förslag bör det inte innebära svårigheter att genomföra den prövning som utredningen föreslår. Ytterligare ett alternativ är att den fördjupade ägar- och ledningsprövningen utifrån demokrativillkor, det andra steget, genomförs av lämplig polisiär myndighet. Vidare anser Gävle kommun att ett stödmaterial om ägar- och ledningsprövning eller åtminstone en del av ett sådant material borde ha varit en större del av utredningen.

Gävle kommun vänder sig starkt emot ett förslag om en huvudmannaförsäkran. Gävle kommun ser inte vad det i sak skulle tillföra och vill påpeka att huvudmannaförsäkran

Utbildningsnämnden

inte reglerar något som inte redan framgår av befintlig lagstiftning. Gävle kommun ser inte heller något motiv med att i skrift klargöra att man är medveten om att man följer enbart vissa lagar och bestämmelser.

Förslag om anmälningsskyldighet och övervägande av en samlad godkännandeprövning och tillsyn för fristående förskolor och vissa fristående fritidshem

Gävle kommun stöder förslaget om anmälningsskyldighet när det gäller konfessionell inriktning.

När det gäller förslaget om att överväga att samlad godkännandeprövning och tillsyn för fristående förskolor och vissa fristående fritidshem hade Gävle kommun önskat ett tydligt ställningstagande ifrån utredningen så att utvecklingen kunde påbörjats mot antingen ett statligt övertagande av uppgifterna eller ökade resurser från staten till kommunerna för att genomföra uppgifterna.

Förslag om skolaavslutningar och andra traditionella högtider

Gävle kommun har inget att invända emot utredningens förslag och uppskattar att utredningen kommer med ett tydliggörande ur ett lagstiftningsperspektiv.

Förslag om etableringsstopp och konsekvenser av ett sådant

Gävle kommun har under en längre tid bedrivit ett aktivt arbete för att motverka segregation och främja likvärdighet i förskolor och skolor. Arbetet inleddes 2011 med att dåvarande barn- och ungdomsnämnden beslutade att lägga ner ett antal mindre segregerade högstadieskolor för att i stället skapa en större skola, Vallbacksskolan. Inriktningen i beslutet var att skapa bättre förutsättningar för hög kvalitet och likvärdighet i alla skolor. Samma inriktning har funnits vid senare beslut i utbildningsnämnden om att förändra placeringsområden för två centrala skolor för att motverka segregation och främja likvärdighet.

Under samma tid har i Gävle kommun etablerats både fristående förskolor och skolor med konfessionella inslag och med tydligt segregerade barn- och elevgrupper, vilket motverkat den samlade politiska inriktningen och lett till negativa konsekvenser. Utifrån tillsyn och ägar- och ledningsprövning har utbildningsnämnden fattat beslut om att dra tillbaka tillståndet för en fristående förskola med konfessionell inriktning, beslutet har prövats av förvaltningsrätten som ger nämnden rätt. Kommunfullmäktige har också tagit ställning för att motverka segregation och främja likvärdighet och har utifrån det fört en dialog med Skolinspektionen om etablering av en fristående skola som motverkar detta syfte. Skolinspektionen har i senare beslut dragit tillbaka tillståndet för flera andra fristående skolor med konfessionella inslag och kraftigt segregerade elevgrupper. Även dessa beslut har prövats och befunnits hålla rättsligt.

Gävle kommun ställer sig bakom utredningens förslag till ett framtida etableringsstopp för fristående grund- och gymnasieskolor, förskoleklass och fritidshem med konfessionell inriktning.

Generella kommentarer till utredningen

Gävle kommun anser att ett uppdrag till Skolinspektionen att genomföra en tematisk kvalitetsgranskning av konfessionella inslag i fristående förskolor, i enlighet med skollagen (2010:800) kapitel 26 §19, skulle vara ett lämpligt sätt att få tillgång till ett rättvisande material, ge exempel på frivilligheten avseende konfessionella inslag och ge kommuner i egenskap av tillsynsmyndigheter ett stödmaterial.

Utbildningsnämnden

Ett ytterligare medskick som tangerar frågor om tillsyn och tillstånd är den pedagogiska omsorgen. Gävle kommun anser att det är önskvärt att även den pedagogiska omsorgen blir föremål för en centraliserad tillståndsprövning. Särskilt eftersom den pedagogiska omsorgen inte är föremål för en ägar- och ledningsprövning.

Beslutsunderlag

Remiss från Utbildningsdepartementet - Nya regler för skolor med konfessionell inriktning (SOU 2019:64)

Remissmissiv - Nya regler för skolor med konfessionell inriktning (SOU 2019:64)

Missiv från kommunstyrelsen - direktbesvarande av utbildningsnämnden- Svar senast den 11 maj 2020

Yttrande - Remiss från Utbildningsdepartementet - Nya regler för skolor med konfessionell inriktning (SOU 2019:64)

Expedieras till

Utbildningsdepartementet (för åtgärd)

Tomas Hartikainen
Sektorchef
Utbildning Gävle